

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententia adversaria proponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

liter formaliter, metaphysice nego minorem, essentialiter materialiter, & entitative, concedo minorem; ad secundam probationem eiusdem minoris distinguo maiorem, per differentias essentielles formales concedo maiorem, materiales, nego maiorem; & ad argumentum inde deductum nego primam, & secundam consequentiam; probatio autem illius nullius momenti est, quia supponit falsum, scilicet quod individua distinguantur accidentaliter.

Ad quartum concedo maiorem, & nego minorem, & ad probationem illius nego maiorem.

QVÆSTIO III.

Verum materia signata quantitate sit principium individuationis, sumpta quantitate, non quatenus intrinsece afficit materiam, sed solum ut terminus connotatus per illam?

SECTIO I.

Sententia Adversaria proponitur.

PRIMA sententia celebris quidem inter Thomistas affirmat, principium individuationis esse materiam signatam sigillo quantitatis; hæc sententia tribuitur D. Thomæ 1. p. q. 1. art. 1. ad tertium, q. 50. art. 4. ad tertium, & q. 77. art. 1. & in 4. dist. 12. q. 2. art. 1. quæstioncula 2. & opuscul. 29. & tract. de ente, & essentia, & integro opusculo de principio individuationis, & alibi sæpe, imo ubicumque de principio individuationis substantiarum agit, semper illud revo-care videtur in materiam signatam quantitate, quam sententiam clare, & expresse omnes Thomistæ sequuntur, diversis tamen explanationibus discrepantes circa intelligentiam huius signaturæ, inter omnes tamen expositiones plausibilior hoc tempore existit Caietani explicatio, qui ait, materiam signatam quantitate non includere quantitatem ipsam intrinsece, sed ut terminum habitudinis materiæ ad ipsam; est enim materia natura sua capax quantitatis, sed ut sic non potest esse completum principium individuationis, quia est indifferens ad quancunque quantitatem; si-cut ad quamvis formam, per actionem autem agentis præviā ad generationem determinatur ut sit capax huius quantitatis, & non alterius, & illa ut sic dicitur esse individuationis principium; per quantitatem autem intelligitur hoc loco, non solum mathematica quantitas, ut sic dicam, sed physica, id est physicis qualitatibus, & dispositionibus affecta; ita mentem Caietani enucleavit P. Franciscus Suarez. tom. 1. mer. disp. 5. de unitate individuali, sect. 3. §. Secunda expositio, quam sententiam hoc modo tradidit Caietanus, de ente, & essentia, cap. 2. quæst. 5. quæ displicuit eidem Caietano (inquit Suarez) 1. p. q. 29. art. 1. & ideo alium invenit dicendi modum, si tamen alius est; ait enim non materiam, ut est in potentia ad hanc quantitatem, sed potius ut virtute præhabentem hanc quantitatem, hoc est quatenus est radix, & fundamentum huius quantitatis esse principium

individuationis; verumtamen non satis intelligitur, quid his verbis distinctum à priori explicatione significetur; quia materia in sententia Caietani, & aliorum Thomistarum non præhabet quantitatem in genere causæ efficientis, sed ab extrinseco agente fit, vel resultat à forma; solum ergo potest illam præhabere in genere causæ materialis, hoc autem nihil aliud est, quam habere illam in potentia receptiva, sed quod idem est, habere potentiam ad illam; sicut materia ut præhabens formam nihil aliud esse potest, quam materia ut est in potentia ad illam, seu potius ut est potentia receptiva formæ, quia non aliter præhabet, quam in genere causæ materialis; idem ergo est in præsentem unum, ac alterum propter eandem omnino rationem: ergo omnia illa verba materia ut fundamentum, ut radix, ut causa eodem revolvuntur; quia materia non est fundamentum quantitatis, nisi materiale, & passivum, nec est radix, nisi ut primum subiectum, neque causa nisi materialis quæ consistit in ratione potentiæ receptivæ: ergo illis omnibus verbis nihil aliud subesse potest, nisi potentia ipsius materiæ ad recipiendam quantitatem.

Neotericus quidam his verbis mentem Caietani explicat: meritorum mihi videtur subtiliter attigisse Caietanum 1. p. quæst. 29. ubi per materiam signatam quantitate intelligendum monet, non materiam propterea est subiectum susceptivum proximum quantitatis, quia hoc habet median-te forma, cum accidentia non in materia prima, sed in toto composito subiectentur, sed quatenus materia est radix quantitatis, fundamentumque ipsius, in priori naturæ ad illam, imo quatenus radicaliter, & virtualiter est ipsamet quantitas per virtutalem præcontinentiam eius; unde individuationem substantialem intrat quantitas formalis, tanquam terminus extrinsecus, causatus, & non tanquam intrinseca causa, & principium individuationis, quantitas vero propterea radicaliter, & virtualiter præhabetur intra eandem individuationem substantialem est principium intrinsecum, & causa, quia nihil aliud est, quam ipsamet potentia materiæ substantialis identificata cum ipsa materia prima, propterea est radix, & virtus causativa quantitatis, & consequenter propterea connotat quantitatem ipsam formalem in sequenti signo naturæ habendam tanquam terminum suæ virtutis radicalis, & effectum ab illa originatum.

Probatur primo autoritate Aristotelis lib. 3. 4. met. cap. 6. tex. 42. ubi dicit ea esse unum numero, quorum materia est una, & lib. 7. cap. 8. tex. 18. formam in his carnibus, atque ossibus esse Socratem, & Calliam; sed præcipue lib. 12. metaph. cap. 8. tex. 49. ubi ex professo disputat de substantijs separatis, & de numero illarum, hancque statuit generalem regulam, quancunque sunt unius specie, & plura numero, materiam habent; ex qua inferit substantialem immaterialem, quæ est primum principium motus supremi corporis celestis, non posse multiplicari secundum numerum, sed esse unum tantum negative; hoc est essentialiter ex se omnino indivisum; discutitur Aristotelis ad formam dialecticam constitutus sic est. Tota multiplicatio numerica in substantijs provenit à materia; sed substantia maxime separata, quæ est principium motus supremi corporis celestis omnino caret: ergo non potest

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 283

potest multiplicari secundum numerum, sed vni-
ca omnino est, quia deficiente principio multipli-
cationis, ipsa deficiat multiplicatio necesse est.

Secundo probatur ratione fundamentali à pri-
ori, quia integrum adæquat, & proximum prin-
cipium individuationis rei substantialis compo-
sitæ est hæc materia, & hæc forma; sed forma
non est hæc, & individua ex se ipsa, sed per mate-
riam, ordinemque ad ipsam quantitatem signatam:
ergo ultimum, & radicale principium individua-
tionis rei substantialis, ultra quod progredi non
licet, est sola materia signata quantitate: conse-
quentia est evidens; si enim forma non haberet
quod sit hæc, nisi per materiam signatam, non
poterit reddere rem substantialem hanc, & indi-
viduam, nisi dependenter à materia, & per ordi-
nem ad ipsam: ergo tota rei substantialis indivi-
duatio, tandem in ipsam materiam signatam, tan-
quam in ultimum, & radicale principium refun-
denda est. Maior clara est, & conceditur ab ad-
versariis: minor probatur, principium individua-
tionis formæ est principium limitativum talis
formæ, & divisivum illius ab alia forma intra
eandem speciem; sed principium limitativum for-
mæ, &c. est materia signata quantitate: ergo, ma-
ior est certa; quia omnis gradus differentialis est
divisivus, & partitivus gradus communis, ut de-
terminetur ad hoc, & non divergetur ad aliud;
vnde oportet, ut iste gradus desumatur ab aliquo
principio, quod in illo ente sit radix divisionis, &
limitationis, sicut quidditativa, & specifica diffe-
rentia, est divisiva, & coarctativa gradus generi-
ci ad hanc speciem, & desumitur à forma talis en-
tis, quæ constituit hanc speciem rei ad eundem:
ergo modum individualis differentia divisiva de-
bet esse, & limitativa gradus specifici, & conse-
quenter desumi ab aliquo principio illius entis
physico, quod fuerit radix divisionis, & parti-
tionis eiusdem rei ab alia intra eandem speciem.

Minor probatur: omne illud, quod habet esse
irreceptum suapte natura, & ex se in alio, non est
intra ipsum suum esse limitatum, & divisum ab
alio; sed potius illimitatum, & continens totam
perfectiorem illius esse, & quasi exhauriens
ipsum: ergo tota limitatio, atque divisio formæ
substantialis intra idem esse specificum cum alia
habet ab ipso susceptivo, & per ordinem ad ip-
sum provi hoc divisum est atque partitum ab alio
susceptivo; sed susceptivum formæ substantialis
provi partibile, & divisibile ab alio est materia
signata quantitate, quia materia non est divisa
ab alia nisi per quantitatem, & per orationem ad
ipsam: ergo limitativum, & divisivum formæ
substantialis ab alia intra eandem speciem est ma-
teria signata quantitate.

Tertio probatur, principium individuationis
substantiæ corporeæ debet sumi ab illo funda-
mento, quod in te constituit naturam, quam con-
trahit, incommunicabilem, & indivisam in se, &
divisam, sive distinctam ab omni alio, quod non
est ipsa; sed vtrumque præstat sola materia sig-
nata quantitate: ergo principium individua-
tionis substantiæ corporeæ sumi debet à materia
signata quantitate. Maior est certa. Minor pro-
batur, & in primis quantum ad primam partem,
ab illo debet habere individuum substantiale cor-
poreum incommunicabilitatem in pluram, quod ex
se est radix incommunicabilitatis in pluram; sed so-
la materia vti primum subiectum est radix incom-
municabilitatis in pluram, ipsa enim nulli alteri, ut

P. R. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

subiecto potest communicari: ergo.

Deinde probatur eadem minor quantum ad se-
cundam partem. Individuum non intelligitur in
suo esse completo constitutum usque dum intelli-
gatur individuum à se, & divisum, sive distinctum
divisione numerali ab alio omni, quod non est
ipsum: sed primum habet individuum substantiale
corporeum à materia, & secundum à quantitate,
quia quantitas sola est, quæ distinguit, & dividit
secundum numerum: ergo.

Quarto, si individua substantialia corporea non
individuarentur à materia signata quantitate, &
alijs dispositionibus, & circumstantijs temporis,
loci, agentis, & passivi, nulla ratio sufficiens reddi
posset, quare hoc potius individuum, quam illud
produceretur, recurrere enim ad Deum non est
philosophicum: ergo individua substantialia cor-
porea individuantur à materia, quatenus ordina-
tur ad quantitatem, & cetera accidentia. Antecedens
ita ostenditur, quia agens secundum se spec-
tatum, item materia concepta sine ordine ad hanc
numero quantitatem, & reliquas dispositiones est
indifferens ad producendum hoc, vel illud indi-
viduum: ergo nisi determinetur ab ordine ad
hanc quantitatem simul cum alijs circumstantijs
ad producendum hoc potius individuum quam
illud, nullum constituet neque producet, quia à
potentia indifferenti, & nullo modo determinata
determinatus effectus oriri non potest.

SECTIO II.

Aliaque certa notantur.

VT quaestiois titulus intelligatur, adverten-
dum est cum Patre Suarez in subiectis crea-
tis considerari posse metaphysicam compositio-
nem, quæ secundum rationem est ex natura spe-
cifica, & differentia individuali. Sicut enim id,
quod addit speciem supra genus iuxta metaphysi-
cam considerationem est differentia divisiva, seu
contractiva generis, & constitutiva speciei, sic dif-
ferentia individualis est contractiva speciei, &
constitutiva, ac distinctiva individui, quæ ve-
re ac proprie differre numero dicuntur; ita hoc,
quod addit individuum supra speciem, licet sit
tantum ratione distinctum, tamen reale esse, &
positivum debet dici, ac merito nuncupari, fun-
dans negationem divisionis, seu individuationem
propriam individui, quia per se tale singulare est,
& ex vi illius additi per rationem est distinctum
ab alijs individuis, & ideo adiunctum speciei cum
illa constituit individuum per se unum sub tali
specie, vere differens, ac distinctum à quolibet
alio, nihilque illi deest, quominus veram ratio-
nem differentia habeat, vnde nonnulli hoc pu-
tant esse assignandum principium individua-
tionis, & nullum aliud esse querendum, ut videre est
in Scoti in 2. dist. 2. q. 2. sed non disputatur in hoc
sensu præsens quaestio, nec de illa vere est diver-
sitas opinionum inter eos, qui de principio indi-
viduationis disputant; sensus ergo quaestiois
est, quodnam fundamentum, vel principium in re
ipsa habeat physicum, & naturale illa differentia
individualis; quia hæc prædicata metaphysica
solent sumi ex principijs physicis realibus, intrin-
sece constituentibus rem; quomodo genus dici
solet sumi à materia, & differentia à forma, & de-
nominationes substantiales interdum sumuntur à

N n 2 materia